

Efterafgrøder inden pløjefri dyrkning

Inden pløjefri dyrkning af grønsager er det oplagt med efterafgrøder. Forskellige arter og blandinger af efterafgrøder blev vist frem på to grønsagsbedrifter i november

✎ Pernille Kynde og Lars Møller,
HortiAdvice,
pbk@hortiadvic.dk

HortiAdvice og FRDK har udvalgt en række blandinger af efterafgrøder, der kan etableres forud for pløjefri grønsagsproduktion. Det sker i forbindelse med et demonstrationsprojekt hos Dangrow ved Bjerringbro og hos Gyldensteen ved Bogense. I begyndelsen af november blev efterafgrøderne vist frem. Hos Dangrow var etableringen af efterafgrøderne fin som følge af nedbør både før og efter såning den 17. august, mens plantebestanden hos Gyldensteen var meget uens og åben på grund af tørke både før og efter såning den 20. august. Til foråret 2023 skal der plantes kål hos Dangrow og sås løg hos Gyldensteen. Begge steder pløjefrit.

Otte blandinger

Otte blandinger med forskellige egenskaber i forhold til for eksempel vinterfasthed, dækkeevne, kvælstofproduktion og antal arter er udvalgt. Ideen med at blande arter er blandt andet at ophæve en negativ effekt af monokultur, hvor for eksempel korsblomstrede arter hæmmer udviklingen af nyttige mykorrhizasvampe.

Blandinger med mange arter skal også give større sikkerhed for, at etableringen lykkes. Eksempelvis skal bælgplanterne bidrage til produktion af kvælstof og opbygning af biomasse. Overvintrende arter skal sikre sund, levende jord helt frem til etablering af grønsager. Og korsblomstrede skal sikre hurtig dækning og konkurrence over for ukrudt.

Interessante arter

Hvis efterafgrøder skal være interessante i grønsagssædsdiftet, skal de ikke kun mindske udvaskningstabet men også bidrage med næringsstoffer, opbygning af humus, biodiversitet og bedre jordstruktur. Derfor er der i projektet lagt op til frivillige efterafgrøder mere end de lovpligtige. Nogle arter fremhæves som særligt interessante før grønsager:

- Vintervikke: Sikker etablering, producerer meget kvælstof, trives sammen med andre arter, dækker hurtigt, overvintret uden at være besværlig i foråret.
- Honningurt: Billige frø, henter kalium til rodzonen, trives sammen med bælgplanter, overvintret ikke, sædsdifteneutral, 10 kg pr. hektar i renbestand.
- Klinte: Dækker hurtigt, symbiose med bælgplanter, sædsdifteneutral, overvintret. Frøene er dyre.
- Sorthavre: Sund hele efteråret frem til

Avlere og konsulenter kiggede på blandinger af efterafgrøder den 2. og 3. november hos Dangrow (foto) og Gyldensteen. Hans Henrik Pedersen, FRDK, i midten, viser et flot eksemplar af vinterturnips, som giver god konkurrence, men er uønsket i sædsdifte med kål.

frost, dækker hurtigt for ukrudt, kan forveksles med flyvehavre. Frøene er dyre.

- Lupin: God til humusopbygning, god på sandjord, løsner i dybden, trives dårligt i renbestand, bidrager ikke med meget kvælstof.
- Vintærter: Stor produktion af kvælstof, trives sammen med honningurt, havre eller rug.

Projektet fortsætter

Projektet fortsætter i 2023, hvor nye tiltag indgår. Blandt andet skal arealerne være uden rodukrudt, da rodukrudt ikke bekæmpes med efterafgrøder. Udsædsmængden skal være så stor, at man er sikker på en god plantebestand. Markerne bør grubes i kørespor og forager, idet strukturskader giver dårlig fremspiring af efterafgrøderne. Endelig bør blandingerne sås på individuelle tidspunkter afhængig af, hvad de skal 'levere' til den efterfølgende kultur. Vintærter, vintervikke og klinte skal eksempelvis sås senere, end det skete i 2022. ■

Produktionsafgiftsfunder
for frugt og gartneriprodukter